

Факультет бакалаврської підготовки

Кафедра економіки, управління та адміністрування

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	AF031 Фінансовий аналіз / Financial Analysis
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма	Облік і аудит
Семестр	1
Факультет /відділення	Бакалаврської підготовки
Курс	2 (за скороченою формою навчання) 4 (повний термін навчання)
Анотація курсу	<i>Мета вивчення дисципліни:</i> формування у студентів – майбутніх фахівців сучасного економічного мислення, яке дає можливість системно розуміти на теоретичному, методологічному та практичному рівні і мати навички з курсу «Фінансовий аналіз». <i>Завдання дисципліни - навчити студентів:</i> - придбання ними систематизованих знань і навичок з організації фінансового аналізу підприємств і установ різних формами власності для оцінки результатів їх діяльності, виявлення факторів і причин недоліків у роботі, пошуку та визначення шляхів підвищення ефективності їх діяльності. - засвоєння основних прийомів, пов'язаних з отриманням невеликої кількості ключових (найбільш інформативних) параметрів, які дають об'єктивну і точну оцінку фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємств. - організація роботи з джерелами інформації як для проведення внутрішнього так і зовнішнього фінансового аналізу. - орієнтація в системі нормативних документів та інструкцій щодо введення фінансового аналізу в умовах ринкової економіки. - забезпечення практичного використання теоретичних і методологічних основ фінансового аналізу відповідно до конкретних (навчальних) матеріалів. - засвоєння методологічних основ і практичних прийомів вирішення визначеного взаємопов'язаного набору аналітичних завдань з метою проведення фінансового аналізу.

	<i>Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є сукупність методичних прийомів оцінки фінансового стану, вивчення економічного рівня роботи підприємства та його підрозділів, оцінки результатів його виробничо-господарської та фінансової діяльності, а також діагностики банкрутства.</i> <i>Предметом вивчення навчальної дисципліни є розкриття теоретичних основ і методичних прийомів оцінки фінансового стану, вивчення економічного рівня роботи підприємства та його підрозділів, оцінки результатів його виробничо-господарської та фінансової діяльності, а також діагностики банкрутства.</i> <i>Очікувані результати навчання:</i> за результатами навчання студенти повинні <i>знати:</i> - інформаційну базу фінансового аналізу; - методiku аналізу майна підприємства та його капіталу; - сутність ліквідності та платоспроможності підприємства та методiku їх аналізу; - сутність фінансової стійкості; - сутність та методiku аналізу грошових потоків; - сутність показників ділової активності, інвестиційної діяльності та кредитоспроможності підприємства; - економічний зміст та структуру фінансових результатів діяльності підприємства та рентабельності; - сутність фінансових ризиків. <i>уміти:</i> - проводити комплексний аналіз фінансового стану підприємства; - оцінювати рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства; - аналізувати капітал підприємства; - оцінювати ефективність і результативність діяльності підприємства на основі аналізу фінансових результатів та показників ділової активності; - здійснювати оцінку привабливості інвестиційних проектів; - аналізувати грошові потоки підприємства. <i>Передумови для вивчення дисципліни:</i> перед вивченням дисципліни повинні бути вивчені: економіка і фінанси підприємства, вища математика, економічний аналіз.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=343
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Ткаченко А.А, к.е.н., доцент канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: alla525@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/ooop_oo.pdf

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій. ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. . СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень. СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків. СК13. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.
Перелік програмних результатів навчання	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

	ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	Словесні (дискусія, самостійна робота з джерелами інформації, науково-популярна розповідь, інформаційна, проблемна лекції, пояснення, дискусії); Наочні (презентаційні повідомлення) Практичні (дослідницький, кейс-завдання, ситуаційний та факторний аналіз, робота в групах; методи самоконтролю.)
Зміст дисципліни	
Тема 1. Теоретичні основи фінансового аналізу	Сутність, значення, мета та завдання фінансового аналізу. Предмет, об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу. Методологічні принципи фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Методи фінансового аналізу. Сучасна методика оцінювання фінансових звітів; горизонтальний, вертикальний, порівняльний, факторний методи фінансового аналізу, метод відносних показників. Методи порівняльного аналізу та особливості їх застосування. Методи приведення вихідних даних до порівнянного вигляду. Моделювання та аналіз факторних систем фінансових показників. Детермінований та стохастичний аналіз. Способи оцінки впливу факторів у детермінованих та стохастичних факторних системах. Схема побудови аналітичного процесу. Етапи та напрями аналізу, їх взаємозв'язок. Загальна модель фінансового аналізу.
Тема 2: Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	Інформаційно-методичне забезпечення фінансового аналізу. Джерела інформації фінансового аналізу. Сутність фінансової звітності, мета і завдання її аналізу. Загальні вимоги до фінансової звітності. Принципи формування фінансової звітності. Характеристика форм фінансової звітності як інформаційної бази фінансового аналізу. Особливості інформаційного забезпечення фінансового аналізу в окремих галузях, сферах діяльності та на підприємствах різних форм власності.
Тема 3. Аналіз майна підприємства	Загальні аспекти аналізу майна підприємства та джерел його утворення. Аналіз структури майна

	підприємства. Аналітичний баланс підприємства. Аналіз показників майнового стану підприємства.
Тема 4. Аналіз оборотного капіталу	Система відносних показників фінансової стійкості, їх характеристика, алгоритм визначення та методика оцінки: показники структури капіталу, показники, які характеризують стан оборотного капіталу, показники, які характеризують стан основних засобів. Фактори, що впливають на співвідношення власного капіталу і зобов'язань. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономності), коефіцієнт фінансової залежності, плече фінансового важеля (коефіцієнт фінансового ризику). Аналіз забезпеченості підприємства власними оборотними коштами. Коефіцієнт забезпечення власними коштами, коефіцієнт «переливання» капіталу. Коефіцієнт мобільності (маневрування) власного капіталу. Аналіз коефіцієнта маневрування капіталу. Кількісна оцінка фінансової стійкості з позиції: структури джерел коштів; витрат, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх джерел. Коефіцієнт окупності відсотків, його значення для оцінки фінансової стійкості підприємства. Напрями зміцнення фінансової стійкості підприємства.
Тема 5. Аналіз платоспроможності та ліквідності	Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства, їх значення для оцінки його фінансового стану. Майнова та фінансова ліквідність підприємства. Індекс ліквідності майна підприємства. Класифікація активів за ознакою ліквідності і пасивів за ознакою терміновості погашення. Фактори, що впливають на пропорції розподілу поточних активів за ступенем ліквідності. Оцінка ліквідності балансу. Ознака абсолютної ліквідності балансу. Коефіцієнт ліквідності балансу. Система відносних показників ліквідності підприємства (коефіцієнти поточної, абсолютної, швидкої та загальної ліквідності та інші), порядок їх розрахунку, оцінки і економічна інтерпретація. Система показників платоспроможності підприємства (відношення довгострокової заборгованості до акціонерного капіталу; відношення надходження готівки від операцій до довгострокової заборгованості; відношення чистого прибутку до сплати податків і відсотків до виплачених відсотків по кредиту та інші). Порядок розрахунку показників платоспроможності і методика їх оцінки. Фактори, що впливають на підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства.
Тема 6. Аналіз фінансової стійкості.	Сутність фінансової стійкості підприємства та їх значення для оцінки його фінансового стану. Основні фактори, що впливають на стійкість фінансового стану

	підприємства. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Власний оборотний капітал і робочий (функціонуючий) капітал підприємства, методика їх розрахунку, економічна інтерпретація. Аналіз наявності власного оборотного капіталу. Аналіз чинників, що вплинули на зміну власного оборотного капіталу. Залишок або нестача джерел коштів для формування запасів і затрат як узагальнюючий показник фінансової стійкості промислового підприємства, його розрахунок і аналіз. Типи фінансової стійкості підприємства
Тема 7. Аналіз грошових потоків	Поняття грошового потоку та його означення для фінансової діяльності підприємства. Необхідність, мета та завдання аналізу грошових потоків. Класифікація грошових потоків підприємства. Оцінка чистого грошового потоку. Джерела інформації для аналізу грошових потоків. Прямий та непрямий методи оцінки руху грошових коштів: способи здійснення, їх переваги і недоліки. Основні причини невідповідності величин грошових потоків сумі отриманого прибутку. Аналіз складу та структури вхідних та вихідних грошових потоків від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Аналіз особливостей формування грошових потоків на підприємстві, зміст та послідовність його здійснення. Оцінка якості та достатності грошового потоку підприємства. Коефіцієнт достатності грошового потоку. Коефіцієнт обслуговування боргу. Аналіз ліквідності та ефективності грошового потоку. Коефіцієнт ефективності грошового потоку. Коефіцієнт реінвестування грошового потоку. Оцінка динаміки грошових потоків по періодах. Оцінка рівномірності та синхронності грошових потоків. Факторний аналіз грошових потоків.
Тема 8: Аналіз інвестиційної діяльності	Економічна сутність та класифікація інвестицій. Методи оцінки інвестиційних проєктів. Методи оцінки інвестиційних проєктів ґрунтуються на облікових оцінках. Метод розрахунку чистого приведеного доходу (NPV). Метод розрахунку індексу рентабельності інвестицій (PI). Метод розрахунку внутрішньої норми прибутку інвестицій (IRR). Метод розрахунку дисконтованого строку окупності (DPP)
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 70 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни для спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Експрес-опитування до модульного контролю (2 по 2б)	4
Практичні завдання (8 тем по 3б)	24
Модульні контрольні роботи (2 по 6б)	12
Захист практичного завдання до самостійної роботи на вибір студента : - аналітичне дослідження через написання та публікацію тези в Міжнародній чи Всеукраїнській конференції (1 теза 30б); - презентації (3 по 10б); - скласти за темами курсу кросворди (6 тем по 5 б)	30
Екзамен	30
Всього	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Косова Т. Фінансовий аналіз : Навчальний посібник/Т. Косова, І. Сіменко– К.: ЦУЛ, 2019. – 440с.

2. Селіверстова Л.С. Фінансовий аналіз : Навчальний посібник/ Л.С., Селіверстова , О.В Скрипник– К.: ЦУЛ, 2019. – 274с.
3. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності : Навчальний посібник/ Т.М. Тігова, Л.С., Селіверстова , Т.Б. Процюк – К.: ЦУЛ, 2019. – 268с.
4. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Облік і оподаткування спеціальності 071 Облік і оподаткування). Полтава: ПДАУ, –2021. 99 с.
5. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула. Вінниця: ВНТУ, 2017. – 143 с.
6. Palepu, K. G., Healy, P. M., Wright, S., Bradbury, M., & Coulton, J. (2020). Business analysis and valuation: Using financial statements. Cengage AU.
7. Zinn, J. A. (2018). An alternative framework for a textbook analysis of the money multiplier.

Додаткова

1. Лучко М.Р. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
2. Фінансовий аналіз : Навчальний посібник / за заг. ред. І. О Школьник. – К. : ЦУЛ, 2016. – 368 с.
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
4. С.Я. Єлецьких, К.Г. Петрищева. Фінансова безпека підприємства в управлінні грошовими коштами. Економічний вісник Донбасу. 2017. Вип. № 3(49). С. 101-106 с.
5. А.А.Ткаченко, Я. Подзігун, Ю. Кулик .Удосконалення аналізу фінансового стану в українських підприємствах та шляхи їх вирішення. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. Черкаси: ЧДТУ, 2020. - №54 С 35-44 (0,4 друк. арк.) <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/206258/207059>
6. Alla Tkachenko, Julija Krot Features of models of organisation and management cash flow contemporary economy Monografia «Wspolczesne koncepcje Zarzadzanie w organizacjach» Sosnowiec 2016– P 4, 45-51
7. Tkachenko A.A., Kravchenko O.V., Chornomorets M.V. Effectiveness of the use of accounts payable analysis and its impact on enterprise's financial position and its management in current business environment / Collection of scientific articles. - Editorial Arane, S.A. de C.V., Mexico City, Mexico, 2017. - P.181-184.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал <http://www.dtkr.com.ua>
4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета <http://www.vobu.com.ua/>
5. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітична газета <http://www.nibu.factor.ua/>
6. Аудиторська Палата України <http://www.apu.com.ua>
7. Аудитор України <http://www.auditorukr.com.ua/journal/>
8. Бізнес Інформ <https://www.business-inform.net/main/>
9. Вісник. Офіційно про податки <http://www.visnuk.com.ua/>
10. Фінанси України <http://finukr.org.ua/>
11. Фінансовий контроль <https://fincontrol.com.ua/journal.php>

